

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 445/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5Tos/25/2025 z 31. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
- Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a to postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 5Tos/25/2025 a jeho uznesením z 31. marca 2025. Žiada zrušiť rozhodnutie krajského súdu a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasťou podanej ústavnej sťažnosti je aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom.
- Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 2T/217/2015 okresný súd uznesením sp. zn. 11Nt/18/2024 zo 4. decembra 2024 návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania v zmysle § 394 Trestného poriadku zamietol.
- Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej namietal, že okresný súd sa zaoberal podmienkami obnovy konania len formálne a nezohľadnil jeho argumenty v prospech povolenia obnovy konania. Sťažovateľ poukázal na to, že povolenie obnovy konania len pre nové skutočnosti alebo dôkazy bez ohľadu na zákonnosť procesu je v rozpore s ústavou a dohovorom. Pri povoľovaní obnovy konania musí prevážiť princíp spravodlivosti nad právoplatnosťou a nezmeniteľnosťou rozhodnutia. Sťažovateľ zastáva názor, že obnovu konania možno povoliť

aj v prípade zistenia hmotnoprávných väd predošlého konania a nielen v prípade nedostatku skutkových zistení súdu. Tým, že sťažovateľovi nebol uložený súhrnný trest, ale trest ďalší, bolo ovplyvnené rozhodnutie okresného súdu vo výroku o treste a pre túto podstatnú chybu mala byť obnova konania povolená.

4. V napadnutom uznesení krajský súd dospel k záveru, že okresný súd postupoval v súlade so zákonom, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre svoje rozhodnutie a jednotlivé dôkazy správne vyhodnotil. Krajský súd sa stotožnil s postupom okresného súdu, ktorý obnovu konania v uvedenej veci zamietol. Krajský súd rovnako ako okresný súd zastáva názor, že skutočnosti a námietky uvádzané sťažovateľom nemožno považovať za dôvody povolenia obnovy konania. Krajský súd poukázal na to, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania mu neprislúcha preskúmať zákonnosť postupu súdu v pôvodnom konaní a zákonnosť rozhodnutia, ktorým bolo toto konanie právoplatne skončené. Krajský súd sa stotožnil so závermi okresného súdu, že sťažovateľ nepredložil do konania o povolenie obnovy konania žiadne dôkazy, ktoré by v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku odôvodňovali iné rozhodnutie súdu o vine alebo treste a zároveň ich nemožno považovať ani za nové dôkazy, pretože konajúcim súdom boli známe už v základnom konaní. Skutočnosť, ak okresný súd v základnom konaní nevidel podmienky na uloženie súhrnného trestu, nezakladá dôvod na využitie mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je obnova konania. Krajský súd preto rozhodol uznesením sp. zn. 5Tos/25/2025 z 31. marca 2025 tak, že sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti napáda závery krajského súdu, ktoré považuje za nesprávne. Z obsahu predostretej argumentácie možno vyvodiť, že sťažovateľ sa nestotožňuje so závermi oboch konajúcich súdov, ktoré nevyhoveli predmetnému návrhu na povolenie obnovy konania. Sťažovateľ je toho názoru, že tak ako okresný súd, ani krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jeho argumentáciou, ktorou v ústavnoprávnej rovine reflektoval na relevantné ustanovenia dohovoru a ústavy v prospech povolenia obnovy konania. Sťažovateľ namieta, že konajúce súdy žiadnym spôsobom neskúmali, či mu mal byť v základnom konaní uložený súhrnný trest, a teda či sú tvrdenia sťažovateľa pravdivé. Tým, že konajúce súdy sťažovateľovi nedali žiadnu odpoveď na otázky, ktoré vo svojom návrhu na povolenie obnovy konania uviedol, zasiahli do označených práv sťažovateľa garantovaných mu ústavou a dohovorom. Sťažovateľ ako dôvod na povolenie obnovy konania označil za novú skutočnosť to, že mu mal byť v základnom konaní uložený súhrnný trest podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona, a nie ďalší trest podľa § 43 Trestného zákona, čo predstavuje podstatnú vadu konania, ktorá je v zrejmom rozpore s účelom trestu. Postupom všeobecných súdov, ktoré návrhu na povolenie obnovy konania nevyhoveli, malo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

8. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

9. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

10. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu. Podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku sú návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

11. V napadnutom uznesení krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutiu okresného súdu, ktorým bol návrh na povolenie obnovy konania zamietnutý, nemožno vytknúť žiadnu chybu či nedostatok.

Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu považoval krajský súd za dostatočné a presvedčivé, okresný súd podrobne a logicky vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k záveru, že v prípade sťažovateľa nie sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania. Krajský súd zastával názor, že vzhľadom na dôvody obnovy konania uvádzané sťažovateľom si okresný súd vytvoril dostatočný základ pre svoje rozhodnutie. Skutočnosti uvádzané sťažovateľom v návrhu na povolenie obnovy konania, duplicitne uvedené aj v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu vyjadrujú predstavu sťažovateľa o tom, ako mal súd v základnom konaní postupovať, a poskytujú len právne posúdenie veci z pohľadu sťažovateľa, avšak neposkytujú také nové skutočnosti, ktoré by boli v zmysle Trestného poriadku dôvodmi na povolenie obnovy konania.

12. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu (v spojení s časťou odôvodnenia uznesenia okresného súdu uvedenou v bode 8 napádaného uznesenia), ako aj z citovanej relevantnej právnej úpravy, bez toho, aby bolo potrebné dôvody rozhodnutia krajského súdu ďalej analyzovať, keďže sú podľa názoru ústavného súdu dostatočne výpovedné, čo sa týka zodpovedania otázky, či predmetný návrh na povolenie obnovy predmetného trestného konania obsahoval kvalifikované skutočnosti opodstatňujúce povolenie obnovy konania, konštatuje ústavnú konformnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Krajský súd sa oboznámil s dôkaznou situáciou v základnom konaní, pričom reagoval na jednotlivé sťažnostné námietky sťažovateľa.

13. Ústavný súd pre úplnosť dodáva, že súd konajúci o povolení obnovy konania nie je povinný ani v prvej fáze konania o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku vykonať automaticky/mechanicky všetky v návrhu na obnovu konania prezentované dôkazy, ani keby splňali atribút „novosti“. Pre (už aj) zvažovanie obnovy konania musí byť totiž naplnená aj druhá premisa vyjadrená v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a to možnosť (v neoddeliteľnom kontexte už vykonaného dokazovania) vyvolať rozhodnutie vo veci samej vo svojej podstate odlišné oproti tomu pôvodnému. Aj v konaní o povolení obnovy konania je preto *a minori ad maius* aplikovateľný § 272 ods. 3 (najmä prvá veta) Trestného poriadku, podľa ktorého súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolností nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolností, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi (ak to platí v pôvodnom konaní, v konaní o obnove už právoplatne skončeného konania to musí platiť o to viac). Potenciál (aj keď nie vyhodnotená istota) zmeny rozhodnutia teda musí byť, ako už bolo uvedené, reálny, nielen hypotetický (IV. ÚS 245/2023).

14. Ústavný súd v kontexte okolností veci sťažovateľa poukazuje na právnu úpravu, ktorá vyžaduje pre povolenie obnovy konania súčasné splnenie oboch podmienok, teda podmienky novosti skutočnosti alebo dôkazu a zároveň podmienky ich spôsobilosti v spojení s ostatnými dôkazmi alebo samostatne odôvodniť odlišné rozhodnutie o vine alebo o treste. Ústavný súd konštatuje, že, tak ako to správne uviedli aj konajúce všeobecné súdy, v prípade predmetného návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania nešlo o predloženie kvalifikovaných nových skutočností či dôkazov, ale dôvody v ňom uvedené vyjadrujú len nesúhlas sťažovateľa s jeho trestným postihom a predkladajú jeho predstavu o tom, ako mal súd v základnom konaní pri ukladaní trestu postupovať. Ústavný súd zároveň dodáva, že skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci krajský súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia (m. m. II. ÚS 356/2023).

15. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd pripomína, že konanie o povolení obnovy konania nie je tretím stupňom rozhodovania (o vine a treste), v ktorom by bolo možné preskúmať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní.

16. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07). V uvedenej súvislosti ústavný súd ďalej pripomína, že nie je „skutkovým súdom“, sám dokazovanie spravidla nevykonáva a nie je preto ani oprávnený do skutkových záverov všeobecných súdov (okrem už uvedených prípadov) zasahovať (II. ÚS 472/2014).

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným postupom a uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným postupom a uznesením krajského súdu, ústavný súd sa aj touto časťou ústavnej sťažnosti zaoberal, pričom, vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, konštatuje, že kritériom aplikovateľnosti čl. 6 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o „občianskych právach alebo záväzkoch“, prípadne o „oprávnenosti trestného obvinenia“. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide (IV. ÚS 241/07, IV. ÚS 53/08, m. m. II. ÚS 517/2016). Pôsobnosť (aplikovateľnosť) čl. 6 dohovoru zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda *inter alia* ani na konanie o obnove a čl. 6 dohovoru ani nezaručuje právo na revíziu procesu. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru sa preto možno domáhať až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania (m. m. III. ÚS 223/2017, II. ÚS 390/2019, II. ÚS 357/2020 a i.). Napadnutým uznesením krajský súd ako sťažnostný súd rozhodoval o návrhu na povolenie obnovy konania. V konaní sa už teda nerozhodovalo o trestnom obvinení v zmysle čl. 6 dohovoru, a preto tento článok nie je na dané konanie aplikovateľný. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je teda v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným postupom a uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že už bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa artikulovaných v sťažnostnom petite.

IV.

K návrhu na ustanovenie právneho zástupcu

20. Ústavný súd môže rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ním, ak sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu:

(i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a to, že (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

21. Za zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti ústavný súd považuje nesplnenie neodstrániteľných podmienok konania, ako je nedostatok právomoci ústavného súdu, oneskorenosť podania ústavnej sťažnosti, jej zjavná neopodstatnenosť alebo neprípustnosť.

22. Ak teda ústavný súd po posúdení obsahu ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že v danom prípade je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu